

ART PUBLIC BOUILLON 29.06 > 21.09.2025

Een door de Commissie voor de Kunsten van het Waalse Gewest georganiseerde tentoonstelling

Voor meer informatie

Caroline Navez
Vast secretariaat van de Commissie voor de Kunsten van het Waalse Gewest
Chaussée de Charleroi, 83b - 5000 Namen (Salzannes)

+32 (0)81 71 58 25
commissiondesarts@wallonie.be

Programma en boeking van rondleidingen op
www.artpublic.be

Teksten en coördinatie: Pierre HENRION
Grafische vormgeving: SPW - SG - Direction de l'Identité et de la Production - Johan FLAMEY
Afdruk: SPW - SG - Direction de l'Identité et de la Production

Verantwoordelijk uitgever: Sylvie MARIQUE, Secretaris-generaal van de Waalse Overheidsdienst,
Place Joséphine-Charlotte, 2 - 5100 Namen - Dépôt légal D/2025/11802/99

De catalogus van de tentoonstelling *Art Public Bouillon*
komt in september 2025 uit.

MAXENCE MATHIEU Zonder title Centre-ville

Maxence Mathieu heeft belangstelling voor fictieve ruimtes (dromen, geestelijke projecties, virtuele realiteiten, enz.) en voor hoe ze zich in de werkelijkheid manifesteren. In zijn project voor *Art Public* wil hij bij de stadsgebruiker twijfel zaaien door middel van ramen met daarop een bericht aan de bevolking, waarin wordt gesuggereerd dat elk evenement dat tijdens de tentoonstelling in de openbare ruimte plaatsvindt, potentieel een kunstwerk zou kunnen zijn. Parallel daaraan voorziet een geheimgehouden scenario dat gedurende het hele evenement op verschillende plekken in Bouillon onopvallende acties door

acteurs zullen plaatsvinden, zonder ooit expliciet te vermelden dat alles gespeeld is. Dit project ontstond vanuit de observatie van de stad: "Mijn voorbereidende bezoeken hebben mijn verbeelding over Bouillon aangewakkerd", legt Maxence Mathieu uit. Het steile landschap met de indrukwekkende vergezichten doet denken aan de trappen van een theater. Dit bracht mij ertoe een programma te ontwerpen met grootschalige ensceneringen, waarin acteurs, toeschouwers, decors en het straatbeeld één worden. Ik wens dat het model het doek kust." (MM)

OLIVIER SONCK *Liebe über alles / Faire le tordu monde et revenir se taire*

Voor *Art Public Bouillon* stelt Olivier Sonck twee presentaties voor waarin hij zijn belangstelling voor woorden, letters en hun uitspraak laat zien. Beide stukken soms knarsende openingen bieden voor uiteenlopende interpretaties. *Liebe über alles* is gevestigd dichtbij de ingang van het kasteel en neemt de vorm aan van een schild, vervaardigd uit een carrosserie van een auto met de gebruikelijke pijl-signalisatie die doorgaans wordt ingezet om voor gevaar te waarschuwen. Er staat een boodschap van liefde op: "Liefde boven alles." Maar omdat het geschreven is in de taal van Goethe, roept de formule *Het Lied van de Duitsers* (1841) op, het "Deutschland über Alles", waarin uitgedrukt wordt dat het vormen van een vaderland ondanks de verschillen tussen burgers relevant is... en dat, volgens de semantische verschuivingen die de nazi's

*esplanade Godefroy de Bouillon
*rue de la Prison

hebben doorgevoerd, afgegleden is naar "Duitsland moet de wereld domineren". Er is sprake van een betekenisverschuiving in *Faire le tordu monde et revenir se taire*, onder aan het Musée Ducal, in een lettertype dat gelijksoortig is aan dat van het uithangbord van dat museum. We zien de belangstelling van de kunstenaar voor de rijkdom aan misverstanden "wanneer je de woorden slecht uitspreekt (...) na een passage in verwarde oren" (OS). Olivier Sonck verduidelijkt verder dat zijn "inscriptie niets anders is dan een absurd-poëtische boodschap die op meerdere manieren kan worden geïnterpreteerd, waarbij de lezer als enige verantwoordelijk is voor de betekenis die aan deze zin wordt gegeven, als die er al is!"

CHARLES-HENRY SOMMELETTE Zonder title Rue du Nord, 1

Charles-Henry Sommelette is een specialist: hij wijdt immers zijn werk aan landschappen en meer bepaald aan de «gewone» landschappen van de Belgische Ardennen, waar hij sinds zijn jeugd woont. Zijn technische beheersing is opmerkelijk: deze reikt van de materiaalkennis van de schilder tot de virtuositeit van het tekenen en neemt reflecties op kadrering, de (on)evenwichtigheden in compositie en de relatie tot fotografie op. Maar, zoals Claude Lorent terecht opmerkt, dit is niet de fundamentele troef: "Het zijn immers de emoties en indrukken die hij in zijn werk overbrengt die zijn originaliteit en zijn artistieke persoonlijkheid bepalen en hem plaatsen in een lijn die loopt van de symbolistische schilders tot Magritte, om zo te komen tot een eigenzinnige hedendaagsheid van

het mysterie van de schilderkunst." Vaak wordt een melancholische gevoeligheid in de schilderkunst ingeblazen. Zijn grote composities tonen immers stille niemandslanden, zonder beweging, zonder verplaatsing; hier is de menselijke aanwezigheid enkel zichtbaar in de sporen die een voertuig in de sneeuw achterlaat. Charles-Henry Sommelette legt uit dat hij voor een panoramisch formaat heeft gekozen om zich aan te passen aan de bestaande structuur, en vooral om de brede kijkervaring van het CinemaScope-proces op te roepen, dat, door de toeschouwer in het hart van de setting te hullen, het filmische landschap tot een echt onderwerp maakte.

MARIE ZOLOMIAN *Le jardin sans soleil*

Terwijl ze haar presentatie voor *Art Public* voorbereidde, ontdekte Marie Zolomian het werk van Louis Boumal (1890-1918), de "soldatendichter" die hoogleraar retorica was aan het Atheneum van Bouillon. Ze presenteert vier muurschilderingen die allemaal ontmoetingen weergeven tussen haar werk en een tekst getiteld *Le jardin sans soleil* (De tuin zonder zon), die gaat over processie, goudstof en dromen in licht. "Ik schilderde fragiele figuren die in een optocht opgesteld kunnen worden.

*rue Georges Lorand, 4
*rue des Casernes, 7
*rue de l'Hospice, 5
*rue des Bastions, 4

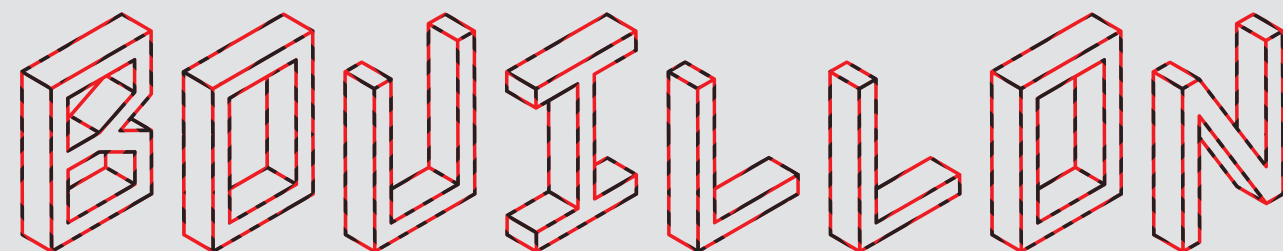
Met hun lichte kleuren, alsof ze door de tijd zijn vervaagd, versmelten ze met hun drager. Deze personages, zonder volume afgebeeld, staan alleen, zwijgend, bevroren in een stijve houding. Ze lijken op een marionet. Hun uitgestrekte armen halen een beker met gouden water uit de Semois om aan te bieden. Ik haalde ze uit een reeks

LA COMMISSION DES ARTS DE WALLONIE

De stad Bouillon en de Commission des arts de Wallonie hebben de handen ineengeslagen om de vijfde editie van *Art Public* te organiseren. Na Namen in 2011, Doornik in 2014, Charleroi in 2017 en Luik in 2020 vindt de tentoonstelling dit jaar plaats in hartje Semois-streek.

Negen kunstenaars werden uitgenodigd om werk te presenteren dat paste in het stadsweeftel. Er werd geen thema opgelegd, behalve dan de noodzaak om rekening te houden met de architecturale, stedelijke en vooral menselijke omgeving. Om de plaatsen te bepalen waar de werken zouden worden tentoongesteld, werd gekeken naar de stadsdrukte en naar de historische en sociale relevantie van die plaatsen. Het traject wil daarmee inzicht geven in wat de stad voor haar inwoners en bezoekers kan betekenen. Wat ook meespeelde is het feit dat de tentoonstelling wil laten zien hoe de stad ruimtelijk in elkaar zit en hoe kwaliteitsvol het erfgoed is.

Onder impuls van de politieke overheid, die inzet op een beleid van creatie en promotie van talent, werden de deelnemers geselecteerd op basis van zowel de actuele betekenis van hun processen als op basis van hun vermogen om met het grote publiek te communiceren. Die selectie weerspiegelt de wens om "veelbelovende talenten" en "vaste waarden" samen te brengen in een dynamiek van knowhow, durf en innovatie.

GILBERT FASTENAEKENS *SITE II*

De door Gilbert Fastenaekens gekozen afbeelding voor *Art Public Bouillon* maakt deel uit van een reeks die meer dan 40 foto's beslaat, met als titel *SITE II* (1999-2003). Zijn keuze past bij de belangstelling die de kunstenaar sinds het begin van de jaren tachtig toont voor het bestuderen van territoria. «Initieel ontstaat er een alfabet van simplistische, elementaire vormen, bestaande uit zijgevels die nooit ontworpen werden als toongevels, die geen kwestie van architectuur zijn maar van bouw, en die, door tevergeefs

te wachten op aangrenzende muren, een herkenningspunt, een merk, een baken in de stad geworden zijn. Hun stompzinnige kracht en hun sculpturaal-fotografische "schoonheid" vermengen zich uiteindelijk tot onzekere woorden, zelfs onsamenhangende zinnen die ons iets vertellen over stedenbouw en ons in staat stellen de stad te lezen vanuit de coulissen, vanuit het decor naar het podium.» (GF)

Rue des Bastions, 1

LUCAS LEFFLER *Iconoruin*

Lucas Leffler ziet zijn interventie als een brug naar "een denkbeeldige wereld elders die doet denken aan het Midden-Oosten". Ze is verankerd in de biografie van de "held" van Bouillon: Godfried, de eerste vorst van het koninkrijk Jeruzalem, waar hij in 1100 stierf. "De suggestieve kracht van de installatie komt voort uit het contrast tussen de materialen die ik gebruik heb: een zeer lichte kalksteen van Jeruzalem en een donkere Ardense schist. De ene is geïmporteerd van ver; de andere is gewonnen uit de lokale bodem. Ik heb afbeeldingen geselecteerd die ik met een laser op

het oppervlak heb laten graveren. Mijn iconografische keuzes roepen het Oosten en de islamitische kunst op, waarbij ik me met name laat inspireren door werken en objecten die bewaard worden in het Musée Ducal. De installatie is tevens ontwikkeld als een gedenkteken aan de conflicten die nog steeds woeden in deze regio van de wereld en, ruimer gezien, aan de 'exotiserende' blik van het Westen, die vaak verbonden is met de dynamiek van culturele overheersing." (LL)

Champ L'Évêque

LÉO LUCCIONI *Nobilitas Brandi - Les armes du présent*

Léo Luccioni maakte een wapenschild in bas-reliëf dat aan de voorgevel van de hoofdingang van het kasteel van Bouillon hangt. Met de punt van het wapenschild naar onderen gericht, verwijst hij naar het meest voorkomende schildmodel, het zogenaamde "oud-Franse" model. Op een meer bijtende dan ironische toon komt de kunstenaar terug op de vragen die zijn werk doorkruisen: de dictatuur van commerciële magnaten, het aanzetten tot ongebreidelde consumptie, leugens in de media of de productie van levensmiddelen met twijfelachtige voedingskwaliteiten. Daarom draagt zijn wapen de symbolen van multinationale merken: banken, giganten

Esplanade Godefroy de Bouillon (toegang tot het kasteel)

van de voedingsindustrie, oligopolies in de energiesector... «Ik heb nagedacht over de twijfels die het stuk kan oproepen, legt Léo Luccioni uit. Op het eerste gezicht zal de bezoeker eerder een middeleeuws artefact herkennen dan een hedendaags object. Voor de logo's heb ik gekozen voor een 'schrift' dat deze dubbelzinnigheid versterkt. Ik hou van de spanning tussen wat het kasteel vertegenwoordigt – ik denk aan het feodale systeem met zijn hiërarchieën van macht – en onze samenlevingen die worden

ANNE-MARIE KLENES *Encyclie*

"Encyclie" is de wetenschappelijke term voor de cirkels die ontstaan als je rimpelingen in het water maakt. Zo wordt het verband duidelijk met de beeldhouwwerken van Anne-Marie Klenes, die bestaan uit concentrische schijven gevormd door de opeenstapeling van duizenden leien op een veld. Het werk illustreert de zoektocht van de kunstenaar naar de gevoelige benadering van lithische materialen en de uiting van hun diepe aard. René Debanterlé ziet dus terecht dat Anne-Marie Klenes «de materie op zichzelf oproept» en er vorm aan geeft, waardoor deze zich vollediger aan ons bewustzijn openbaart. Ook hier kan worden opgemerkt hoe goed het werk in zijn omgeving opgaat. In *Encyclie* zijn de verhoudingen en de

Jardin du Musée Ducal (rue du Petit, 1 – toegankelijk via de esplanade Godefroy de Bouillon)

structuur van de tuin van het Musée Ducal verwerkt, diens architecturale en plantaardige elementen – met name de in bollen gesnoeide buxus – en de baan van de zon die de oriëntatie van de elementen van de installatie bepaalde. Ook de materiaalkeuze gaat in dezelfde richting: leisteen is een vast onderdeel van het werk van de kunstenaar en is ook op de omliggende gebouwen terug te vinden. Komt daar nog bij, dat de nabij stromende Semois deze tuin van haar stilte en volheid doordringt.

MIKAÏL KOÇAK *You end I*

Voor *Art Public Bouillon* neemt Mikail Koçak bezit van twee bastions, overblijfselen van de versterkte vesting die Vauban in 1680 liet bouwen en waar vandaag voetgangers en auto's passeren. Hij legt een tweede huid op dit erfgoed, gemaakt uit referenties. "Ik breng er onderwerpen ter reflectie op aan, soms gebaseerd op persoonlijke elementen. Ik ben van Anatolische afkomst en in België geboren. Er is dus mogelijk sprake van culturele dualiteit; dat voel je ook in mijn werk over de fonetische recyclage van Franse uitdrukkingen in het Turks.

Boulevard Vauban (bastion de Bretagne en bastion du Dauphin)

Ik maak veel gebruik van woorden en woordspelingen, onder andere met klanken zoals in de neonreclames voor 'You end I'. Binnen in het *bastion de Bretagne* staat bij de ingang van de stad een verkeersbord dat meldt dat we aankomen 'Chez nous'... als een gastvrij welkomstwoord, maar dat ook kan worden gelezen als een kritiek ten opzichte van de gelijknamige xenofobe partij en van de politieke sfeer in Europa en de rest van de wereld." (MK)

Gilbert Fastenaekens

Anne-Marie Klenes

Mikail Koçak

Lucas Leffler

Léo Luccioni

Maxence Mathieu

Charles-Henry Sommelette

Olivier Sonck

Marie Zolamian